

רע"פ 1583/14 - י.ש. נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1583/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: י.ש.

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 2.2.14 בעפ"ת 49512-07-13 שניתן על ידי כבוד השופטת הבכירה נ' אהד

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן

החלטה

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת הבכירה נ' אהד) בעפ"ת 49512-07-13 מיום 2.2.2014, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (השופטת מ' כהן) בת"ד 8468-02-11 מיום 14.7.2013.

רקע והליכים

2. נגד המבקש הוגש לבית משפט השלום לתעבורה בפתח-תקווה כתב אישום בו הואשם בעבירת פניית פרסה, לפי תקנה 44(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה), נהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62(2)

עמוד 1

לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה), גרימת תאונה בה נפגע אדם חבלה של ממש ונגרם נזק, לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה + סעיף 38(3) לפקודת התעבורה, ונהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף, לפי תקנה 36(ג) לתקנות התעבורה. לפי עובדות כתב האישום, ביום 28.6.2010 נהג המבקש בכביש הגישה לאלפי מנשה, ממזרח למערב, והפנה את רכבו שמאלה כדי לבצע פניית פרסה, בניגוד לקו הפרדה רצוף, לא שם לב לדרך, לא אפשר לרכב אחר (להלן: הרכב האחר) להמשיך בנסיעה בבטחה, חסם את דרכו, והתנגש בו. כתוצאה מההתנגשות, הרכב האחר נדחף לימין והתנגש בעמוד חשמל מעבר לשול הימני בכביש. כתוצאה מהתאונה, ניזוקו שני הרכבים ועמוד חשמל, וכן נחבלו שלושת נוסעי הרכב האחר, כאשר אחד מהם נחבל חבלה של ממש - חבלת ראש קשה עם שברים בגולגולת, שבגינם נזקק להחייאה מוחית ואשפוז ממושך, וכן שבר באגן.

3. ביום 5.9.2011 הרשיע בית משפט השלום לתעבורה את המבקש, על פי הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. לאחר שנערך למבקש תסקיר שירות המבחן והתקבלה בעניינו חוות דעת פסיכיאטרית לנוכח המלצת שירות המבחן, גזר בית משפט השלום את דינו ביום 5.4.2012. בגזר הדין, התייחס בית משפט השלום לנסיבות התאונה, וקבע שמדובר בפעולה רצונית ומחושבת של נהג שבחר לבצע את פניית הפרסה, מבלי לנקוט באמצעי זהירות ובהתעלם מקיום קו הפרדה רצוף. כן ציין בית המשפט כי תוצאות התאונה קשות ביותר, והנפגע העיקרי בה הוא בחור צעיר, שנפגע פיזית ונפשית כאחד, פגיעות שבין היתר, מנעו את גיוסו לצבא. בית המשפט התייחס גם לנסיבות האישיות של המבקש, ועמד על כך שחוות הדעת הפסיכיאטרית תיארה את מצבו הקשה, אך קבעה שהוא כשיר לעמוד לדין, ושהעבירה לא הייתה קשורה במישרין למצבו הנפשי. באשר לתסקיר שירות המבחן, ציין בית המשפט כי שירות המבחן הציע שאם יושת על המבקש עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, והוא לא ימצא מתאים לכך, הוא יוכל לשלבו בחלופה של צו שירות לתועלת הציבור וצו פיקוח למשך שנה. כן ציין כי עיין בפסיקה לעניין העונש שהוצגה לו על ידי שני הצדדים. לנוכח שיקולים אלה, השית בית משפט השלום לתעבורה על המבקש שמונה חודשי מאסר בפועל, פסילת רישיונו לשבע שנים מיום שחרורו וכן מאסר על תנאי. כן הורה על צירוף המסמכים הפסיכיאטריים לפקודת המאסר של המבקש, הבאתם לתשומת ליבו של רופא מטעם שירות בתי הסוהר, ועל פיקוח והשגחה על המבקש נוכח ניסיונות אובדניים בעבר.

4. המבקש ערער על גזר הדין לבית המשפט המחוזי, וביקש לצרף חוות דעת פסיכיאטרית חדשה, שלטענתו, היה בה כדי למנוע את שליחתו למאסר בפועל, כיוון שהיא עומדת על כך שמצבו של המבקש עשוי להחמיר בבית הסוהר, נוכח ריחוקו ממשפחתו ועשוי לפגוע בשיקומו, במרכז לשיקום מקצועי בקרבת ביתו. עוד טען כי מצבו אינו יציב ומשתנה מדי יום, ולכן מחייב התייחסות עדכנית. בהחלטה מיום 3.2.2013 קבע בית המשפט המחוזי (עפ"ת 40955-04-12, השופט י' קינר) כי חוות הדעת הפסיכיאטרית החדשה מתייחסת להשלכות של המאסר הצפוי על המבקש, עניין שלא זכה להתייחסות בחוות הדעת שהייתה בפני בית משפט השלום לתעבורה. היות שמדובר ב"דיני נפשות", יש מקום לקבלה. בפסק דינו מאותו יום, קבע כי התיק יוחזר לבית משפט השלום לתעבורה, והפסיכיאטר המחוזי יגיש חוות דעת משלימה לעניין השלכות הטלת עונש המאסר על המבקש.

5. לאחר שהוחזר התיק לבית משפט השלום לתעבורה, הוגשה חוות דעת משלימה של הפסיכיאטר המחוזי, שקבעה כי למרות הקשיים שבמאסר והאפשרות להתדרדרות במצבו של המבקש, ניתן להמשיך במעקב וטיפול פסיכיאטרי סדיר, לרבות טיפול תרופתי ומסגרת אשפוזית. עוד צוין כי ניתן להשגיח על אסירים מפני אובדנות ותוקפנות, וקיימות רמות פיקוח והסתכלות שונות. כן נשמעו בפני בית המשפט עדויות אמו של המבקש ואמו של הנפגע. לאחר שמיעת דברים אלו, ניתן גזר הדין המשלים, ביום 14.7.2013. בגזר הדין המשלים, בית המשפט התייחס לענישה הנוהגת ושיקוליה, כמו גם לחוות הדעת שהגיש המשיב וחוות הדעת המשלימה מטעם הפסיכיאטר המחוזי, ומצא שאין מקום

לשנות מרכיבי העונש שהושתו על המבקש בגזר הדין.

6. המבקש ערער על גזר הדין המשלים לבית המשפט המחוזי. בערעורו התמקד המבקש בחומרת העונש, וטען שעונשו חמור ביותר, ומעולם לא ניתן עונש דומה בחומרתו במקרה דומה (פסקה 6 לערעור). הוא טען שבית משפט השלום גזר את דינו בהתאם לעבירת "גרם מוות ברשלנות" ולא גרימת חבלה של ממש כפי שהיה באמת, ולכן ההחמרה האמורה. עוד טען שבית משפט השלום לא נתן משקל מספק לנסיבותיו האישיות הקשות, אותן פירט בהרחבה. ביום 2.2.2014 דחה בית המשפט המחוזי את הערעור. בפסק דינו ציין בית המשפט המחוזי את מצבו הנפשי הקשה של המבקש מחד גיסא, אך גם את מצבו הקשה של הנפגע אשר חייו שובשו ולא ישובו לסדרם מאידך גיסא. עוד ציין בית המשפט המחוזי כי הפנה את המבקש לקבלת חוות דעתו של הממונה לעבודות שירות, אך זו הייתה שלילית. לפיכך, קבע כי לנוכח הפסיקה שצוטטה בבית משפט השלום לתעבורה, והשיקולים לקולה ולחומרה, ולאחר ששקל את עניינו של המבקש, אין מקום להתערב בעונש.

הבקשה

7. המבקש טען כי עניינו מצדיק מתן רשות ערעור בשל שיקולי צדק. בקשתו מופנית כלפי עונש המאסר בפועל שהושת עליו, והוא מבקש להפחיתו ולהמירו בעונש מאסר שירות, או שעניינו יוחזר לבית המשפט המחוזי כדי שזה ישקלל את נסיבותיו האישיות הקשות, ויפחית בעונשו – כיוון שיש בהן כדי לחרוג לקולה ממתחם הענישה ההולם. המבקש שב ופירט את נסיבות חייו הקשות בהרחבה, וביקש כי בית משפט זה יפעיל את "מידת הרחמים". עוד טען כי העונש לא הולם את חומרת מעשיו, אלא תאונה שתוצאותיה קטלניות. לעניין ההמלצה השלילית של הממונה על עבודות השירות, טען המבקש כי זו אינה סופית, וההחלטה על שליחה לעבודות שירות היא של בית המשפט.

8. יחד עם הבקשה, שהוגשה ביום 2.3.2014, היום בו אמור היה המבקש להתייצב לריצוי עונשו, הוגשה גם בקשה לעיכוב ביצוע העונש. נוכח דחיפות ההכרעה, נתתי את החלטתי לעניין עיכוב הביצוע בנפרד, באותו היום, והבקשה נדחתה, תוך שצינתי כי לא הובהר מדוע בחר המבקש להמתין עד למועד התייצבותו עם הגשת הבקשה. המבקש אפוא מרצה את עונשו בימים אלה.

הכרעה

9. אין בידי להיעתר לבקשה לרשות ערעור. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם כן המקרה מעלה סוגיה או טענה בעלת חשיבות כללית, משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)), או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)).

10. כידוע, טענות לעניין חומרת העונש, הן הטענות כאן, אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור לפני בית משפט זה, אלא בנסיבות של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו: רע"פ 1174/97 רפאלי נ' מדינת ישראל (24.3.1997); רע"פ 7201/97 בשירי נ' היועץ המשפטי לממשלה (11.12.1997); רע"פ 5504/08 פלוני נ' מדינת ישראל (27.7.2008)). אכן, אין דינה של תאונה קשה כדינה של תאונה קטלנית, אך לא ניתן לגמד את חומרת המעשים, שהביאו לתוצאה קשה מאוד, כפי שעמדו על כך הערכאות הקודמות. בית משפט השלום קבע כי מדובר במעשים

מחושבים ורצוניים, ואכן כך נראה, וסבור אני כי נכון להרתיע מפני התנהגות כזו, ובמקרים המתאימים גם בעונש מאסר בפועל. לעניין זה יפים דבריו המדויקים של המישנה לנשיא מ' חשין ברע"פ 3764/05 בן זויה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 להחלטתו (21.4.2005):

"במקרים של גרימת חבלות אשר אך כפשע ביניהן לבין גרימת מוות, יש הצדקה להקיש מן העונש המינימאלי הקבוע במקרה של גרם מוות ברשלנות תוך שימוש ברכב - הוא עונש של שישה חודשי מאסר בפועל, לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה - ולגזור עונש מאסר בפועל. העובדה כי לעיתים הקלו בתי-המשפט המחוזיים בעונשם של עבריינים שהורשעו בגרימת חבלות וביטלו עונשי מאסר בפועל אשר נגזרו עליהם, אין בה כדי ללמד על רמת הענישה המקובלת. אדרבא, בית-משפט זה חזר והזהיר את בתי-המשפט המחוזיים לא אחת כי אל להם להקל בעונשם של עברייני תנועה."

11. בנוסף לכך, לנוכח הקביעה כי אין קשר ישיר בין מצבו הנפשי של המבקש למעשים, חוות הדעת הראשונה והמשלימה של הפסיכיאטר המחוזי, וכן החלטת הממונה על עבודות השירות כי אין אפשרות לשלב את המבקש בעבודות השירות, מצאתי כי אין מקום להתערב בעונש שהושת. אציין גם, שאמנם צודק המבקש שהחלטה הסופית בדבר ריצוי עונש בדרך של עבודות שירות נתונה לבית המשפט (ע"פ 779/08 מוסלי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 לפסק דיני (1.4.2009)) וחוות דעתו של הממונה כשמה כן היא, חוות דעת בלבד (ראו גם: בג"ץ 7023/11 אלאטרש נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת מחוז מרכז רמלה, פסקה 4 לפסק דינה של השופטת א' חיות (7.11.2011)), אך כפי שעולה מפסק הדין וכן מהחלטתי זו, חוות הדעת היא שיקול אחד מתוך שיקולים רבים בעניינו של המבקש, ולא היא שהכריעה את הכף.

12. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט' באדר ב' התשע"ד (11.3.2014).

ש ו פ ט